

Źródła informacji o ubezpieczeniach społecznych w Polsce i Unii Europejskiej

Dr Sabina Cisek

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej

Uniwersytet Jagielloński

Zagadnienia

- 1) Źródła informacji – dlaczego warto o tym mówić w kontekście **edukacyjnym**?
- 2) Pozyskiwanie informacji – elementy procesu i przydatne kompetencje (wiedza, umiejętności, postawy/wartości)
- 3) Źródła informacji – definicja, typologia, ocena jakości
- 4) Źródła informacji o ubezpieczeniach społecznych – elementy typologii, wybrane przykłady
- 5) Uwagi końcowe – możliwa oferta infobrokerska w zakresie ubezpieczeń społecznych

Źródła informacji – dlaczego warto o tym mówić w kontekście edukacyjnym?

- 1) Bo problemem **NIE** jest **brak** źródeł informacji
- 2) Bo o źródłach informacji często mówi się/myśli chaotycznie – a to nie sprzyja efektywnemu pozyskiwaniu informacji

Barriere informacyjne i dostęp do treści/zasobów

Istnieje wiele zróżnicowanych źródeł informacji o ubezpieczeniach społecznych.

W roku 2018 ponad 84 % gospodarstw domowych miało dostęp do internetu. Ważniejsze są **brak kompetencji** i **brak motywacji**. (GUS 2018, s. 123)

Barriere

- fizyczne
- **kognitywne**
- **afektywne**
- **socjokulturowe**

Dostęp

- fizyczny/materialny
- **kompetencyjny**
- **motywacyjny**

Pozyskiwanie informacji

Elementy procesu i przydatne kompetencje (wiedza, umiejętności,
postawy/wartości)

Określenie problemu/zadania i wynikających z niego potrzeb informacyjnych

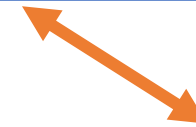

Identyfikacja i dostęp do adekwatnych źródeł informacji (poszukiwanie źródeł informacji)

Ekstrahowanie informacji/treści ze źródeł

Ocena i selekcja źródeł i treści ze źródeł, zrozumienie informacji

Wykorzystanie informacji, np. do podjęcia decyzji albo rozwiązania problemu

Źródła informacji

Definicja, typologia, ocena jakości

Źródło informacji = „materiał służący
zaspokajaniu określonych potrzeb
informacyjnych”

Encyklopedia książki, Wrocław 2017, t. II, s. 680

Typologia źródeł informacji

- Grupowanie wedle różnych kryteriów

- **Po co? Dlaczego to jest ważne?**

Zrozumienie **uniwersum źródeł informacji** sprzyja:

- ✓ efektywnemu pozyskiwaniu informacji
- ✓ likwidacji barier informacyjnych
- ✓ prawidłowej ocenie i selekcji informacji

Jakość informacji/treści i źródeł

Cechy źródeł i ich zawartości

- ✓ Treść – aktualność, kompletność, rzetelność, wiarygodność
- ✓ Forma – architektura informacji w źródle – estetyka, interfejs, struktura, wyszukiwanie
- ✓ Dostęp

Efektywność procesu pozyskiwania informacji

Zgodność z potrzebami użytkownika – relewancja, pertynencja

- ✓ Czas
- ✓ Miejsce
- ✓ Forma
- ✓ Treść
- ✓ Przyjazność
- ✓ Zrozumiałość

Źródła informacji o ubezpieczeniach społecznych

Elementy typologii, wybrane przykłady

Wedle kryterium odbiorcy, użytkownika informacji

- Ubezpieczeni
- Pracodawcy
- Decydenci
- Analitycy, badacze, naukowcy

- Zasoby adresowane
 - ✓ do specjalistów
 - ✓ do „każdego”

<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/>

The screenshot shows a website article with a dark blue header containing navigation tabs: 'Biznes', 'Księgowość', 'Podatki', 'Prawo', and 'Kadry'. Below the header, the article title is 'Koszt całkowity zatrudnienia pracownika przy umowie o pracę'. The text explains that the total cost of hiring an employee includes both the gross wage and ZUS contributions. A table below details the ZUS contributions.

Rodzaj ubezpieczenia	Składki pokrywane przez pracodawcę	Składki pokrywane przez pracownika
emerytalne	9,76%	9,76%
rentowe	6,50%	1,50%
wypadkowe*	1,67%**	-
chorobowe	-	2,45%
zdrowotne	-	9,00%

Wedle kryterium dostawcy, dysponenta informacji

- Źródła oficjalne, rządowe
 - polskie
 - unijne
- Źródła nieurzędowe, np.
 - naukowe
 - poradniki
 - tworzone przez biblioteki specjalne i instytuty badawcze
 - tworzone przez entuzjastów zagadnienia

Wedle kryterium nośnika

- Dokumentalne
 - cyfrowe
 - tradycyjne – na papierze

- Niedokumentalne – osobowe i instytucjonalne – agenci, doradcy, eksperci, konferencje, media tradycyjne (radio, TV)

Wedle kryterium treści

- O ubezpieczeniach społecznych w ogóle
- O ubezpieczeniach społecznych
 - w Polsce
 - w innych krajach
- O poszczególnych typach ubezpieczeń
 - emerytalne
 - rentowe
 - chorobowe
 - wypadkowe

<https://www.zus.pl/swiadczenia/emerytury/emerytura-dla-osob-urodzonych-po-31-grudnia-1948/sposob-wyliczenia-emerytury>

The screenshot shows a webpage from ZUS (Zakład Ubezpieczeń Społecznych) titled "Sposób wyliczenia emerytury". The page is in Polish and provides information on how to calculate the pension for people born after December 31, 1948. It includes a navigation menu on the left with options like "Emerytura dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949", "Emerytura dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948", "Emerytura w wieku powszechnym", "Cięższa emerytura kapitałowa", and "Emerytury wczesniejsze". The main content area features a heading "Sposób wyliczenia emerytury" and a sub-heading "Dowiedz się, w jaki sposób obliczamy wysokość emerytury dla osób, które urodziły się po 1948 roku." Below this, there is a formula:
$$\text{Emerytura} = \frac{\text{podstawa obliczenia emerytury}}{\text{średnie dalsze trwanie życia}}$$
 and a brief explanation: "Wysokość emerytury obliczamy dzieląc podstawę obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia." There are also several dropdown menus for further information.

Wedle kryterium typu serwisu wyszukiwawczego/źródła

- Artykuły w prasie tradycyjnej i online
- Bazy danych
- Poradniki
- Publikacje naukowe
- Słowniki
- Specjalistyczne serwisy www, portale
- Statystyki
- Wyszukiwarki uniwersalne i specjalne
-

Uwagi końcowe

Możliwa oferta **infobrokerska** w zakresie ubezpieczeń społecznych

- **Kształcenie** w zakresie źródeł informacji
 - ✓ proces/strategia pozyskiwania informacji w zakresie ubezpieczeń społecznych – jak i gdzie szukać, jak oceniać i dokonywać selekcji zasobów i treści, jak zarządzać informacją i ją wykorzystywać
 - ✓ typologia źródeł informacji o ubezpieczeniach społecznych **w praktyce** – dlaczego jest ważna i co z tego wynika
 - ✓ wybrane źródła – cechy i zawartość informacyjna
- **Pozyskiwanie** informacji o ubezpieczeniach **na zlecenie** – oferta komercyjna (firmy infobrokerskie) oraz w ramach działalności podmiotów niekomercyjnych